

O POĀĀESĀ• A JMENINĀ•CH 9. TĀ•DNE

StĀ™eda, 05 bĀ™ezen 2008

"Meteorologové varovali pĀ™ed silným vĀ›trem, který ĀĀesko zasáhne. DoporuĀ•ují omezit v tomto poĀ•así pobyt venku i jízdu autem. Lidé by také mĀ›li pĀ™ísňĀ› dodrĀ›ovat zákaz vstupu do lesĀ›, kde hrozí padání vĀ›tví i celých stromĀ›. VylouĀ›it se ani výpadky elektrického proudu..." Nu, a jak to dopadlo? Nehoda jedenácti osobních a dvou nákladních aut zablokovala na 96. kilometru dálnici D1 smĀ›rem na Prahu...

Jak je to moĀ›né? Ā™íkám si, kdyĀ› slyš•ím ta otĀ™esná Ā•ísla. Ale pak jdu po ulici, dívám se na kolemjedoucí auta a proĀ•. NezodpovĀ›dnost, neschopnost, bezohlednost, fanfaronství... Škoda jen, Ā›e to odnese i tolik nevinných. Lumír (28. 2.) Je to nepopíratelnĀ› slovanské jméno a zdálo by se, Ā›e velice starobylé. Ale není tomu tak. Je ryze umĀ›lé a poprvé se objevilo v rukopisu Královédvorském, jehoĀ› autorem je Václav Hanka a kolektiv. MĀ› se tak jmenovat bájný pĀ›vec. Vzniklo patrňĀ› ze jména Lubomír, které je sloĀ›eno ze základu "Lub, Ljub" a "mir" - coĀ› jak víme, znamená milý, lily a mír, nebo svĀ›t. ĀĀili nĀ›kdo mírumilovný, Ā›i ve svĀ›tĀ› milovaný. Lumír je tedy jméno umĀ›lé, ale sem tam se nĀ›co prostĀ›. A Lumír se ujal a Ā›ije vlastním Ā›ivotem. Jmenuje se tak celkem dost muĀ›Ā› Ā›i chlapcĀ›. TakĀ›e aĀ› nĀ›jakého Lumíra vĀ›zte, Ā›e mu pod hrubou slupkou bije Ā›isté a nĀ›Ā›né srdce, které dotyĀ›ný podĀ›dil po své romantické mamince. Musela taková - jinak by svému synĀ›kovi tohle jméno nedala. Horymír (29. 2.) My všichni školou povinní jsme povinnĀ›, ale mnohdy i s potĀ›šením, pĀ™eĀ›tli Jiráskovy Staré povĀ›sti Ā›eské. Proto všichni známe povĀ›st Horymírovi, jenĀ› se snaĀ›il o to "aby v horách zavládl klid a mír" - Ā›eština je prostĀ› humorný jazyk, hory se totižĀ› pĀ›vodnĀ› Ā™íkalo dolĀ›m (odtud horník), takĀ›e horníci fĀ›rali dolĀ› do hor. Namouduši. (ZamĀ›stnání "dolník" neexistuje). V tomto pĀ™ípadĀ› šlo o stĀ™íbrné doly. Za vlády knĀ›ete KĀ™esomysla totižĀ› zavládla v Brdech "zlatohoreĀ•ka" a lidi se vykašlali na plahoĀ›ení po poli a místo toho zaĀ›ali tĀ›Ā›it zlato a stĀ™íbro. Horymír patĀ™il mezi všichni kteří upozorĀ›ovali na to, Ā›e pĀ›jde-li to takhle dál, nastane hladomor. Ale to víte, kaĀ›dá vláda dává pĀ™ednost zlatu pĀ› jídlem. VladaĀ™i totižĀ› nikdy nehladovĀ›li a bohďá hladovĀ›ti nebudou. Horníci se to dovĀ›dĀ›li a v obavĀ› o ztrátu zisku chtĀ› Horymíra zabít. Tomu se ovšem podaĀ™ilo uprchnout a tak rozlíčení horníci alespoĀ› vypálili Horymírovu ves NeumĀ›tely. No a Horymír, aby se pomstil, vypálil osadu BĀ™ezové Hory. ĀĀimĀ› ovšem sáhl na zisk KĀ™esomyslovi ten ho odsoudil k trestu smrti. Jako poslední pĀ™ání se chtĀ›l Horymír naposledy projet na svém bílém koni šemíkovi - no a zbytek všichni známe. KĀ›Ā› pĀ™eskoĀ›il vyšehradské hradby, pĀ™istál ve VltavĀ›, pĀ™eplaval na druhý břeh a pak pádil i s Horymírem k NeumĀ›telĀ›m. KĀ™esomysla to tak dojalo, Ā›e dal Horymírovi milost. Chudák šem nepĀ™eĀ›il. Ta povĀ›st vešla do obecného povĀ›domí a kdyĀ› si v jarních dnech udĀ›láte výlet na Vyšehrad, krom nádherného výhledu na Prahu mĀ›Ā›ete spatĀ™it téĀ› místo, odkud údajnĀ› šemík skoĀ›il. Hezké, Ā›e? BedĀ™ich (1. 3.) Toto jméno - aĀ› díky hlásce "Ā™" zní slovansky - slovanského pĀ›vodu není. Je to pĀ›vodnĀ› jméno staronĀ›mecké, které znĀ›lo Fridurhi - tedy Ā›lovĀ›k mírumilovný, Ā›i mocný vladaĀ™. Také se tak jmenovala spousta vládcĀ› - za všechny uveĀ›me napĀ™. Fridricha Barbarossu - tedy "Rudovouse". NicménĀ› jméno BedĀ™ich, Fridrich, Frederic, Federico, Frédéric, Fryderyk (a mohli bychom jmenovat mnoho dalších variant tohoto jména), se tĀ›ši velké oblibĀ›. Jmenovalo se tak mnoho slavných lidí. NapĀ™íklad BedĀ™ich Smetana, Fryderyk Chopin, Federico Fellini, Frédéric Joliot Curie, ale to bychom tu mohli být do rána, neĀ› bychom je všechny vyjmenovali. A také nesmíme zapomenout na MéĀ›u BéĀ›u, samozĀ™ejmĀ›. TakĀ›e oslavy svátku budou patrňĀ› dĀ›stojné, coĀ› všem BéĀ›Ā›m, BédĀ›m a BedĀ™íškĀ›m ze srdce pĀ™ejeme. AneĀ›ka (2. 3.) je jméno Ā™eckého pĀ›vodu. Pochází ze slova hagnos - tedy Ā›istý, neposkvrňĀ›ný. Má téĀ› spojitost s jiným Ā™eckým slovem hagnos - svatý. V Istanbulu - dĀ™íve CaĀ™ih chrám Hagia Sophia (tedy Svatá Moudrost), ze kterého je dnes ovšem mešita, ale krásná a za vidĀ›ní také stojí. PolatinštĀ›lá forma tohoto jména je Agnes, z níĀ› se posléze vyvinula i Inés. Dnešní den si ovšem pĀ™ipomínáme AneĀ›ku ĀĀeskou, jeĀ› byla dcera krále PĀ™emysla Otakara I. Byla to šlechtiĀ›na, která se mohla bohatĀ› provdat za významného panovníka (a takových byla Ā™ada), ale ona se rozhodla pro cestu duchovní. SvĀ› Ā›ivot, stejnĀ› jako svĀ›j majetek, vĀ›novala péĀ›i o chudé a nemocné. Dokonce údajnĀ› konala zázraky. V kaĀ›dém pĀ™ípadĀ› zaujala významné místo jak v dĀ›jinách, tak i v srdcích lidí. Jméno AneĀ›ka je velmi hezké a jmenuje se tak mnoho Ā›en, dívek a holĀ›iĀ›ek a jeho obliba neklesá, ba spĀ›še naopak. TakĀ›e všem jeho nositelkám pĀ™ejeme krásný svĀ›etní den a pĀ™íjemnou oslavu. Kamil (3. 3.) pochází z latinského Camillus a tímto jménem se oznaĀ›oval hoch (nebo dívka) vznešeného pĀ›vodu, který byl vhodný pro chrámovou sluĀ›bu. Také se tak jmenuje voĀ›avá bylinka, velmi oblíbená zejména mezi blondýnkami - tedy heĀ™mánek. Jméno se ujalo a dává se mnoha dĀ›tem po celém svĀ›tĀ›. VĀ›dĀ›li jste tĀ™eba, kdo byl Kamil Zeman? Bylo to obĀ›anské jméno Ā›eského spisovatele Ivana Olbrachta. TakĀ›e všem KamilĀ›m pĀ™ejeme všechno nejlepši a k jejich svátku jim blahopĀ™ejeme. Stela (4. 3.) nebo Stella, je latinského pĀ›vodu. A nezánamená nic menšího, neĀ› slovo "HvĀ›zda" - z nĀ›ho se pak vyvinuly rĀ›zné varianty, jako Estella, Esther, Aurora, Zora. Ester napĀ™íklad vznikla ze staroĀ™eckého Astér, tedy opĀ›r hvĀ›zda - odtud pak astronomie, astrologie atd. atd. VĀ›nujme se ovšem Stellám (nebo Stelám). To jméno se u nás holĀ›iĀ›kám moc Ā›asto nedává, coĀ› je škoda. Ale mnohé nositelky tohoto jména hvĀ›zdami skuteĀ›nĀ› jsou. NapĀ™íklad nezapomenutelná a všemi milovaná Stella Zázvorková, nebo dalši Ā›eská hereĀ•ka Stella Májová (ZpĀ›vanka ve filmu Byl jednou jeden král), ve svĀ›tĀ› je to napĀ™íklad Stella McCartney - která je nejen dcerou slavného hudebníka, ale i vynikající a známou módní návrhĀ™kou. Všem Stelám, Stellám a Stellinkám pĀ™ejeme všechno nejlepši a aĀ› se tĀ™eba nestanou slavnými, hvĀ›zdné místo v naších srdcích zaujímají uĀ› teĀ•. Kazimír (5.3.) je jméno slovanského pĀ›vodu. Jak je patrné, byl to Ā›lovĀ›k, který "kazí mír", tedy váleĀ›ník, bojovník. Tenkrát bylo doba krutá a bojoval kdekdo s kdekým, takĀ›e jméno Kazimír nemĀ›lo pejorativní význam, ale pĀ™esněĀ› naopak. Byl to Ā›lovĀ›k bojovný, stateĀ›ný, schopný ruce chránit svou rodinu Ā›i vlast. U nás se moc neujalo, ale v Polsku je velice oblíbené a dodnes je velmi Ā›etné. Jmenovalo se tak mnoho polských králĀ›. Anglická a francouzská forma pak je Casimir. AĀ• KazimírĀ› u nás moc neĀ›ije - a mĀ›Ā›e za to hlavnĀ› pohádka o princeznĀ› se zlatou hvĀ›zdou na Ā›ele, v níĀ› je král Kazimír záporným hrdinou, i tak se jí u nás pár najde. A tak jim pĀ™ejeme, aĀ› hezky oslaví svĀ›j svátek a Ā›ijí s námi v míru dál. PidĀ™ich